Mark

Riktlinjer

Färdtjänst

Dokumenttyp Riktlinjer	**Fastställd av** Omsorgsnämnden	**Beslutsdatum** 2026-06-15	**Giltig till** Tills vidare
Dokumentansvarig Verksamhetschef Myndighet/IFO	**Gäller för** Myndighetsutövning äldreomsorg	**Granskad/ reviderad**	**Diarienr.** ON 2026–25

1. Bakgrund

Färdtjänst är en anpassad typ av kollektivtrafik som finns till för personer med olika funktionsnedsättningar. Precis som i den övriga kollektivtrafiken reser man tillsammans med andra, men resorna sker i personbilar och specialfordon för rullstolar.

Lag om färdtjänst (SFS 1997:736) reglerar rätten till färdtjänst. Som komplement till lagen gäller dessa riktlinjer, antagna av nämnd.

Nämnden får besluta om avsteg från riktlinjerna efter individuell prövning i det enskilda fallet.

2. Riktlinjernas syfte

Riktlinjerna ska ge stöd i det dagliga arbetet och tydliggöra ramar för beslut. De ska bidra till likvärdig hantering och professionellt bemötande utifrån de lokala förutsättningar som råder, vilka bland annat påverkas av politiska beslut och direktiv till verksamheten.

3. Barnets bästa

Vid alla beslut och åtgärder som rör färdtjänst där barn är involverade, ska barnets bästa beaktas.

4. Grunder och ansökan för färdtjänst

4.1 Beviljande av färdtjänst

För att beviljas färdtjänst i Marks kommun krävs att den sökande är folkbokförd i kommunen och har en funktionsnedsättning som inte är tillfällig (minst tre månaders varaktighet).
Funktionsnedsättningen ska medföra väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller att resa med allmänna kommunikationsmedel.

Färdtjänst beviljas inte om det enda skälet till ansökan är brist på kollektivtrafik där den sökande bor. Om den sökande kan resa med buss eller tåg, men har väsentliga svårigheter att ta sig till och från hållplatsen, kan färdtjänst beviljas i form av anslutningsresor.

4.2 Särskilda regler för barn och unga

För personer under 18 år görs prövningen i förhållande till barn i motsvarande ålder utan funktionsnedsättning, med hänsyn till föräldraansvaret enligt föräldrabalken. Ansökan för minderåriga ska göras av vårdnadshavare eller förmyndare.

4.3 Ansökningsprocess och beslut

- Inlämning: Ansökan görs hos nämnden.
- Komplettering: Vid behov ska ansökan kompletteras med intyg från läkare eller annan sakkunnig.

- Beslut: Beslut fattas av nämndens delegat och meddelas skriftligen.
- Innehåll i beslut: Av beslutet framgår giltighetstid, fordonstyp (taxi eller särskilt anpassat fordon) samt eventuella andra villkor och föreskrifter.

5. Tillståndets omfattning

5.1 Tillståndets utformning

Ett tillstånd för färdtjänst utformas utifrån resenärens funktionsnedsättning, vilket avgör både färdsätt och eventuella villkor för tillståndet.

5.2 Färdsätt

En person som är beviljad färdtjänst har rätt till resor i den omfattning och under de förutsättningar och typ av fordon som framgår av dennes beslut. Färdtjänst kan endast göras med de fordon som färdtjänsten har tillgång till. Färdtjänstresor sker med personbil eller med ett specialfordon för rullstolar och verkställs av upphandlad utförare.

5.3 Tillståndets giltighetstid

Beslutet tidsbegränsas om funktionsnedsättningen eller förmågan att resa kollektivt förväntas förändras. Det är då resenärens ansvar att ansöka om förnyelse i god tid. I övriga fall gäller tillståndet tills vidare.

5.4 Antal färdtjänstresor

Antalet färdtjänstresor är ej begränsat generellt. Ett enskilt färdtjänsttillstånd kan dock begränsas efter individuell prövning gällande antalet resor.

5.5 Ledsagare och medresenär

Färdtjänstberättigad person som behöver hjälp för att kunna genomföra färdtjänstresor kan efter ansökan beviljas ledsagare. Ledsagaren ska kunna tillgodose den färdtjänstberättigades behov av hjälp under resorna. Behovet av hjälp ska vara knutet till själva resorna. Behov av hjälp enbart på resmålet ger inte rätt till ledsagare. Ledsagare ska påbörja och avsluta resan på samma plats som färdtjänstresenären. Handläggaren kan behöva begära in kompletterande medicinskt underlag i samband med en sådan prövning.

Färdtjänstberättigad som inte beviljats ledsagare får ta med en medresenär vid färdtjänstresa. Medresenär ska påbörja och avsluta resan på samma plats som färdtjänstresenären.

5.6 Medresande egna barn upp till 16 år
Färdtjänstberättigad får ta med egna barn under 16 år vid färdtjänstresa, dock inte flera än att den färdtjänstberättigade samt eventuell ledsagare, eventuella övriga medresenärer och egna barn ryms i ett färdtjänstfordon.

5.7 Samåkning och särskilda behov
Undantag från samåkning kan beviljas om särskilda skäl föreligger. Detta kräver särskilt beslut. Handläggaren kan begära in kompletterande medicinskt underlag i samband med en sådan prövning.
Särskild plats i fordonet kan beviljas om tillståndshavarens hälsotillstånd eller funktionsnedsättning motiverar detta. Detta kräver särskilt beslut.

5.8 Resa med färdtjänst
Färdtjänstresor kan göras på dag-, kvälls- och nattetid enligt vad som är överenskommet i upphandlat avtal.

5.9 Resor som inte är färdtjänst
Färdtjänst får ej användas för tjänsteresor eller resor inom en verksamhet, ej heller för resor som av någon annan anledning ska bekostas av det allmänna (dvs staten, regionen eller annan kommunal verksamhet), till exempel sjukresor, skolskjuts, ambulanstransporter eller resor som ska bekostas av Försäkringskassan.

6. Färdtjänstområde

6.1 Färdtjänstområdet
Tillståndet gäller för resor till resmål i Marks kommun och till, från, inom och mellan samtliga övriga kommuner i Västra Götalands län samt Kungsbacka, Varbergs och Falkenbergs kommuner.

6.2 Resor vid vistelse i annan kommun
Vid vistelse i annan kommun gäller tillståndet för resor i vistelsekommunen under högst sex månader per år. Antalet resor i annan kommun kan efter individuell prövning begränsas.

6.3 Utflyttad till annan kommun
Vid flyttning till annan kommun gäller tillståndet i inflyttningskommunen under högst en månad.

7. Övriga villkor

7.1 Hjälp av chaufför och bagage
En resenär får ta med de nödvändiga hjälpmedel som behövs för att kunna genomföra transporten, så länge de får plats i fordonet och

inte påverkar säkerheten. Hjälpmedel som endast behövs på resmålet ger inte rätt till annan fordonstyp än vad som krävs för själva färdtjänstresan.
I resorna ingår allmän service såsom hjälp in i och ur bilen, hjälp med säkerhetsbältet, hjälp med nödvändiga hjälpmedel och med bagage, ledsagning från avhämtningsadressens entré och till fordonet och från fordonet till resmålets entré samt vid omstigning till annat fordon eller färdmedel.
Bagage får bestå av högst 2 kolli och väga sammanlagt högst 20 kilo. Bagage får inte överstiga vad som normalt kan bäras av en resenär på en kollektivtrafikresa.

7.2 Bilbarnstol
Bilbarnstolar finns inte inom färdtjänsten. Om resenären ska använda en bilbarnstol så ska resenären ha med sig en egen.

7.3 Trappklättrare
Kommunen har ingen lagstadgad skyldighet att erbjuda trappklättring enligt färdtjänstlagen. I Marks kommun tillhandahålls tjänsten endast under de förutsättningar som anges i aktuellt upphandlat avtal med utförare.

7.4 Legitimation vid resa
Legitimation ska kunna uppvisas vid färdtjänstresa för att säkerställa att det är rätt resenär som reser.

7.5 Assistanshund och sällskapsdjur
Ledar- och servicehund får tas med vid färdtjänstresa. Ett sällskapsdjur i form av hund eller katt får tas med vid färdtjänstresa. Mindre sällskapsdjur ska alltid transporteras i en bur som spänns fast. Större hundar placeras i bagageutrymmet. Det innebär att den som reser med en större hund inte kan ha något annat i bagageutrymmet, till exempel hjälpmedel i form av rollator eller rullstol, inte heller bagage.

7.6 Avgift
Vid färdtjänstresa utgår en egenavgift. Kommunfullmäktige beslutar om alla avgifter inom färdtjänsten.

7.7 Arbets- och utbildningsresor
Den som beviljats färdtjänst kan efter särskild ansökan beviljas månadskort för arbets- eller utbildningsresor mellan ordinarie bostad (folkbokföringsadress) och arbetet eller platsen för utbildningen enligt följande:

- till och från arbete inom kommunen och angränsande kommuner samt Göteborg.

- till och från universitet/högskola i angränsande kommuner samt Göteborg.
- till och från gymnasieskola inom kommunen.
- till och från Vuxenutbildningen i Mark.
- till och från daglig verksamhet enligt LSS inom kommunen.
- till och från dagverksamhet enligt SoL inom kommunen.

8. Återkallande av färdtjänst

Enligt 12 § lag om färdtjänst får ett tillstånd återkallas om förutsättningarna för tillståndet inte längre finns. Ett färdtjänsttillstånd kan omprövas och återkallas om till exempel den allmänna kollektivtrafiken anpassats eller resenärens funktionsförmåga har förbättrats.
Ett tillstånd får också återkallas om tillståndshavaren gjort sig skyldig till allvarliga eller upprepade överträdelser av föreskrifter och villkor som gäller för färdtjänsttillståndet. Även föreskrifter och villkor får ändras om ändrade förhållanden föranleder det.

Återkallande av färdtjänsttillståndet kan föranledas av:

- upprepade ej avbokade och ej genomförda beställda resor, så kallade bomresor.
- att färdtjänstberättigad låter obehöriga nyttja färdtjänst.
- att färdtjänstberättigad ej följer beslutsordning avseende resesätt/fordonsval.
- vid hotfullt uppträde samt vållande av obehag för medpassagerare/föraren.
- vid alkohol- och/eller drogpåverkan i den omfattningen att det kan äventyra säkerheten för färdtjänstresan.
- att färdtjänstberättigad skadar fordonet eller dess utrustning.